

La participació de les famílies

Xarxa d'escoles bressol municipals de Reus¹

A Reus tenim sis equipaments municipals que formem part de la xarxa d'escoles bressol municipals. Les sis escoles som diferents en nombre, en trajectòria, en alguns projectes propis de cada centre; unes estem ubicades en edificis moderns, altres ubicades en edificis històrics, però també tenim molts elements en comú i pensem que aquest tret de treball en xarxa ens ajuda en la nostra manera de replantejar-nos l'educació.

En relació amb la participació de l'equip, també estem en una fase inicial, molts projectes els hem començat a treballar aquest curs, un cop ja iniciat, i ara toca valorar-los i donar-los el temps perquè en cada escola agafin la seva forma, i aquí és on es veu més el fer de cada equip educatiu. Alguns d'aquests projectes han sortit d'algun equip educatiu d'alguna EBM. Però els hem volgut donar una projecció de tota la xarxa d'EBM de Reus perquè ens ha semblat important impulsar aquesta participació a totes les famílies usuàries. Les direccions del centre i la tècnica de l'Ajuntament ens reunim almenys un cop al mes per definir les directrius pedagògiques i el treball diari de les escoles, i compartir les valoracions que cada equip de treball fa dels projectes duts a terme.

Un dels temes que en aquests darrers cursos ens hem plantejat de treballar ha estat la participació de les famílies amb l'objectiu senzill i modest de facilitar espais de trobada i d'apropament vers la realitat de l'escola. Que puguin conèixer de més a prop com es treballa, que hi hagi espais on es faciliti la relació entre les famílies, que puguin sentir l'escola més oberta, que sentin l'escola com a més pròpia... Algunes d'aquestes experiències estan «inspirades» en el treball que es porta a terme en les comunitats d'aprenentatge, en els aprenentatges a través de grups interactius, de l'aprenentatge a través de models diferents...

Des de sempre ens ha interessat treballar amb les famílies, ja que aquestes són l'entorn on l'infant es forma com a persona, així com també amb l'escola, i és per aquest motiu que entre nosaltres i ella (escola i família) ha d'existir una bona entesa des de bon començament. En el nostre projecte educatiu hi trobem, com en la majoria de les escoles bressol, les reunions inicials, les de família, les del grup, les entrevistes, els informes, la relació diària a través de diversos mitjans (cartellera, agenda, correu electrònic), les festes tradicionals conjuntes, els tallers de decoració amb les famílies, sortides i activitats concretes, xerrades, el consell escolar del centre, etcètera. Malgrat tot, encara en volíem més, i hem engegat una línia de treball per impulsar aquesta participació en l'entorn escolar. Ens agradaria explicar-vos una mica els nostres projectes.

També dir-vos que encara estem en una fase molt incipient, la resposta que rebem de les famílies és bona, però ens falta encara establir uns indicadors per poder fer una valoració objectiva de cada proposta.

El curs 2011-2012 vam implantar el projecte Escola Oberta.

Escola Oberta

Abans d'iniciar el curs, obrim les portes de l'escola perquè les famílies vinguin a passar unes hores amb nosaltres. L'infant coneix l'escola de la mà dels seus pares i junts descobreixen els espais, les educadores, el material..., en definitiva, l'ambient que s'hi respira. El primer contacte amb l'escola es viu conjuntament i, així, s'afavoreix la confiança en aquest procés que viurem plegats.

Ens hem adonat que les famílies deixen els infants més tranquil·les el primer dia, d'alguna manera ja han sentit que les portes estan obertes i dipositen de forma inconscient més confiança en el centre. Ja sabem que tal com visquin el pare i la mare aquest moment, serà el sentiment que traspasaran als seus fills i filles.

El gualta

Volem donar resposta a aquell desig tantes vegades expressat per les famílies: «si el poguéss veure per un foradet...»

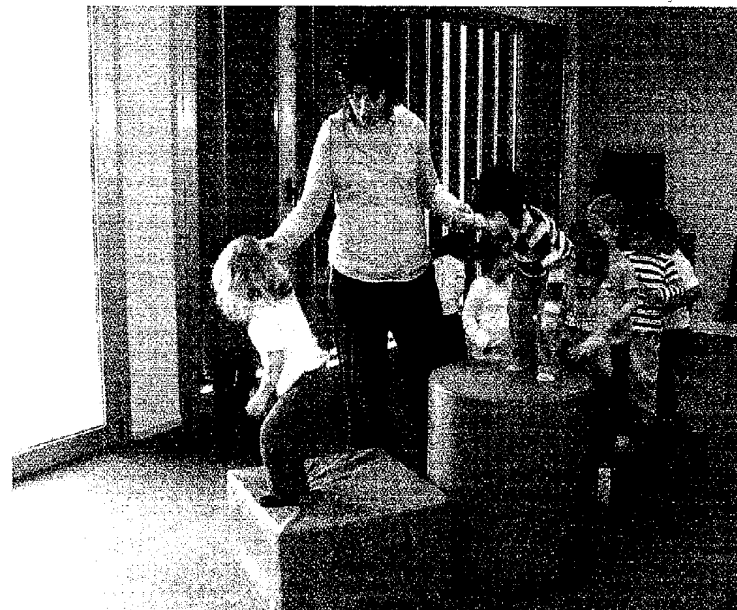
Donem la possibilitat a les famílies de poder-nos acompanyar al llarg d'un dia (o l'estona que puguin venir) a romandre a l'estança. Volem treballar els següents objectius:

- Apropar les famílies a l'escola, per tal que coneguin la nostra realitat, com treballam.
- Establir i enfortir els vincles entre família i escola.
- Donar l'oportunitat a les famílies de veure com es desenvolupa el seu fill o filla a l'escola.
- Reforçar el sentiment de pertinença de les famílies cap a l'escola bressol.

- Generar confiança i seguretat amb l'escola.
- Afavorir la comunicació.
- Fer palès el compromís de la coresponsabilitat en l'educació.
- Afavorir la reflexió col·lectiva conjunta.

Per part de l'escola el nostre treball serà idèntic al de qualsevol altre dia. L'objectiu no és el de preparar cap activitat especial, al contrari, que la família pugui veure la normalitat d'un dia a l'escola. Farem la presentació del pare o mare a la resta dels infants del grup tot explicant que ens acompanyaran durant el dia, i que per avui, també ens poden ajudar en allò que necessitem. També demanem a la família que ho hagi explicat al seu fill o filla abans de venir.

Hem de tenir especial atenció amb l'actitud del fill o de la filla. Cal respectar que en un primer moment demani l'atenció en exclusiva del seu pare o mare. Precisament el fet de tenir temps és la clau perquè el fill o la filla se senti bé amb aquella situació que en un primer moment és estranya. Cada infant reacciona de manera diferent i hem de respectar la necessitat que expressi.

Demanarem a la família que expliquin al seu fill o filla que aquell dia es quedaran a l'escola. Verbalitzar allò que farem sempre és important, i en aquest projecte també per tal que els infants entenguin la nova situació. La família pot proposar alguna activitat que vulgui portar a terme i que prèviament consensuaran amb la mestra del grup. També pot escollir no proposar cap activitat. El que sí que demanem és que participi amb el grup: ens ajudi a rentar mans, a posar jaquetes, a seure amb els infants, a sortir al pati. Així afavorirem que tot el grup se senti a gust.

També hem d'informar la família que si hi ha algun infant que no vol que l'ajudi, que no ho faci. El respecte a l'infant és la base de la nostra educació.

També cal pactar amb la família l'horari que estarà dins l'estança, i els demanarem que si poden, quan marxin, també prenguin el seu fill o filla.

Demanem a les famílies que ens facin un breu escrit de com s'han sentit a l'escola i els demanarem de poder-lo compartir amb les altres famílies i els penjarem en un lloc visible del centre.

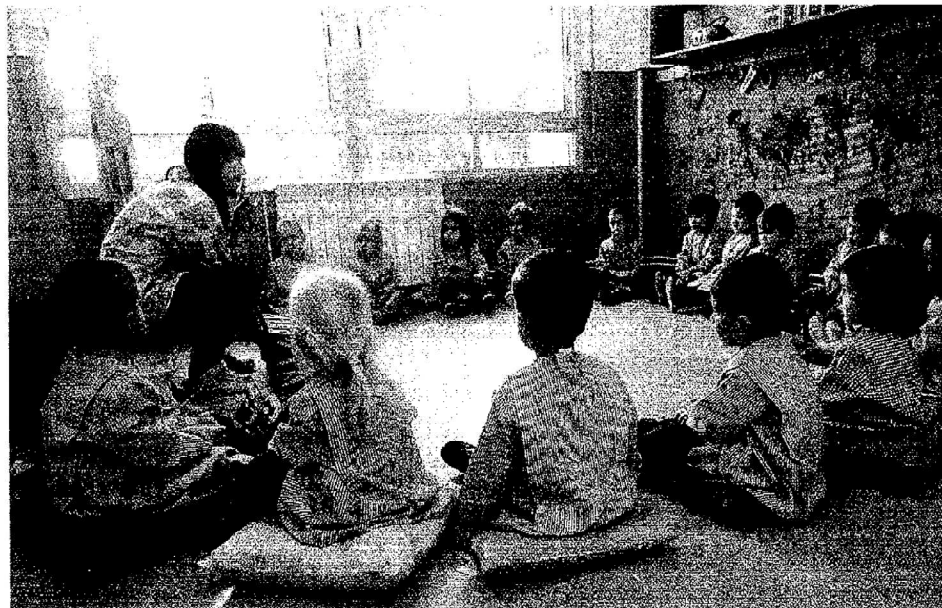
Per una banda ens serveix per avaluar l'activitat des del vessant familiar i per l'altra ens ajuda a motivar les altres famílies a participar-hi.

També es valorarà des de l'equip educatiu les participacions, tenint en compte tant el nombre de participants com el desenvolupament de l'activitat.

Volem gaudir tots plegats i sense presses de com és un dia a l'escola. Les famílies poden escollir el dia que vulguin venir al llarg de tot el curs.

Els divendres en família

Un cop al mes convidem totes les famílies de l'escola a passar la tarda amb nosaltres. Volem promoure un espai de trobada entre les famílies d'un mateix grup i escola. Els infants compartiran aquest espai amb pares i mares i amb els seus companys, mentre els adults també tenen l'oportunitat de relacionar-se amb les altres famílies i amb les educadores del centre. És un bon moment per compartir dubtes, patiments i alegries. I, per acabar-ho d'arrodonir, també aprofitem per berenar plegats.

El paper de l'educadora és el de coordinar l'espai, però el protagonisme l'agafen les famílies. La responsabilitat dels infants és de la família, no de l'educadora.

Els objectius són:

- Apropar les famílies a l'escola.
- Promoure la relació entre elles.
- Facilitar espais per compartir el moment que estan vivint.
- Compartir l'espai entre l'adult i l'infant.
- Fer visible com es treballa a les escoles.

Tallers-xerrades família i escola

És un cicle de xerrades pensades especialment per al moment que estan vivint les famílies amb infants de 0 a 3 anys. És una proposta mensual de novembre a maig. En les xerrades hi ha servei d'acollida gratuït i els tallers estan pensats per fer-los l'adult i l'infant alhora. Es programen als sis equipaments municipals perquè així també facilitem que coneguin els equipaments de la xarxa d'escoles bressol. Són obertes a la ciutat.

Gairebé totes les xerrades i tallers els porten familiars d'infants escolaritzats a les escoles bressol. Pensem que des de la proximitat és d'on millor podem entendre i traspasar els dubtes i coneixements que tenim.

Els objectius són:

- Apropar les famílies a l'escola.
- Facilitar espais per compartir el moment que estan vivint.
- Promoure espais lúdics i d'aprenentatge amb infants i adults alhora.
- Donar a conèixer els equipaments a la ciutat.
- Fer palès el compromís de la coresponsabilitat en l'educació.

Teatre familiar

Les ofertes de teatre a la ciutat habitualment estan pensades per a infants de més de tres anys, però nosaltres pensem que també és important que els més petits puguin viure l'experiència d'anar a un teatre, de veure un espectacle en directe, de tenir la sensació de tancar els ulls i focalitzar l'atenció en un punt, de gaudir de la majestuositat d'un teatre, de viure

els preparatius abans d'anar-hi, d'entendre que és un moment important... Pensem que l'educació artística és bo que es pugui fomentar des de ben petits i en espais preparats.

Des de les EBM proposem un espectacle de contes i cançons adaptat als infants de 0 a 3 anys i obrim un teatre de la ciutat per a les famílies de les escoles bressol municipals un dissabte al matí, per tal que puguin gaudir d'aquest espectacle elaborat especialment per a ells.

Els objectius són:

- Educar en el sentit artístic.
- Fomentar la participació a la vida cultural de la ciutat.
- Fomentar la relació entre les famílies de les escoles.
- Promoure el sentit lúdic en família.

Tots aquests projectes pretenen un objectiu comú: apropar-nos mútuament. Volem que les famílies sentin l'escola com casa seva, coneguin els espais, les educadores, el material, els projectes i les activitats que fem. Volem fer realitat el lema CAMINEM JUNTS.

Xarxa d'Escoles Bressol Municipals de Reus

Nota:

1. EBM La Ginesta, EBM Montsant, EBM El Marfull, EBM El Lligabosc, EBM L'Olivera i EBM El Margalló.

